

aldeles Intet maatte udredes uden Lønninger, vilde deraf følge, at dette fra Biskoppernes Lønninger dragne. Beløb skulde forøge de øvrige Geistliges Løn, og dertil er der dog ingen Grund. Jeg er forresten aldeles ikke tilbøjelig til at udvide Fonden til andre Gjenstande; men jeg har troet, at der var Grund til at sige et Ord om den imod en altfor absolut Fastholden af de Geistliges Lønning som eneste aldeles udelukkende Formaal. Med Hensyn til den Betragtning, der blev gjort gjældende af det Medlem, der førte Ordet for Mindretallet, nemlig om Analogien med de juridiske Embedsmænds Lønning, da ligger jo der klart for Dagen det, som man har Grund til at væge sig imod; thi der erkjendes Kirken ikke for at være Andet end et Statsinstitut, der begrænses og behandles efter rene politiske og Statsøiemed. Sige vi, at vi ville kun tilstaae Kirken Noget af samme Grund og efter samme Skjøn, hvorefter vi anvende Noget til de juridiske Embedsmænd, da troer jeg, at vi have opgivet det, der er overleveret og i Grundloven betegnet ved, at der er en Folkekirk. Naar der før blev gjort gjældende med Hensyn til Nr. 5, at man bandt sig ligeoverfor visse extraordinære Tilfælde, da skal jeg, til hvad jeg allerede har sagt, tilføie, at det er besynderligt at henvise til saa extraordinære Tilfælde, som at hele Provindser udtraadte af Folkekirken; thi da vilde det medføre den Nødvendighed, ikke blot at udtage denne Bestemmelse af den enkelte Lov, men til at tage Paragraphen om Folkekirken ud af Grundloven; thi saa var der i Sandhed ikke længer nogen Folkekirk. Jeg skal endnu tilføie Noget med Hensyn til, hvad jeg nys sagde om Analogien med de juridiske Embedsmænds Lønninger. Den ærede Ordfører for Mindretallet henviste derved temmelig tydelig til det praktiske Resultat, der laa nærmest, at nemlig Lovgivningsmagten efter det øieblikkelige Skjøn om Kirkens Fornødenheder i dette og i andre Dilemma kunde strax tage Beslutning om mulige Øverstuds Anvendelse til andre Formaal. Det stillede klart i Udsigt, og vil man altsaa undgaae, jeg vil ikke sige denne Afgjørelse, men Striden om slige Paastande, da skal man væge sig derimod ved, baade at beholde en særlig

Lønningsfond, og jeg kunde ogsaa sige ved at give denne Lønningsfond en passende Stilling, afskilt fra andre særlige Fonds.

Jeg kommer nu til det andet Afslut, nemlig Oppebørselen, og jeg skal da først, naar der er Tale om Forandring af Tienden fra Ydelse in natura til Ydelse i Penge, gjøre opmærksom paa, at den høitærede Minister har gjort Udvalget stor Æret, naar han antog, at der, forsaavidt enkelte Medlemmer af Udvalget i forrige Session havde vedtaget i et da nedsat Udvalg, skulde være en Inconsequens i, hvad der da afgjordes, og nu foreslaaes, og beklagede sig over Vanskeligheden af at træffe det Rette, naar man iaar forkaeste, hvad man ifjor havde vedtaget. Hvis Landstinget nu vedtager, hvad der er foreslaaet, at der ikke skal kunne stee nogen vilkaarlig Forandring i Accorden om Tiendens Levering in natura, bliver Landstinget consequent; thi hvad der ifjor blev vedtaget, var en saadan Respect for de bestaaende konfirmerede Tiendecontracter, at man ikke engang igjennem Commissionsforhandlinger vilde have dem forandrede og derved Tienden paa enkelte Steder sat op; man har saaledes viist, at man ligesaa lidt iaar som ifjor vil have en saadan Bestemmelse vedtaget ved en Lovparagraph. Naar iaar og ifjor holde de Medlemmer, der ikke ville have Bestemmelsen, saaledes som den stod i Lovudkastet, vedtaget, paa, at de bestaaende Contracter skulle respekteres og kun søges forandrede ved frivillig Overeenskomst. Til at befordre denne frivillige Overeenskomst er der af to andre Medlemmer af Udvalget i Forening med mig anvist en Udvei, som vi ikke kunne see har nogen Vanskelighed. Naar man har med Contractenter at gjøre, som man vil paalægge en større Byrde, maa man til Gjengjæld gjøre en Indrømmelse. Vi have sluttet en Accord, hvori vi ønske en Forandring, og da Accorden er i Faveur af den anden Contractent, maae vi indrømme ham Noget. Naar man taler om, at det er farligt, da man kan komme til at indrømme for Meget, da seer jeg ikke denne Fare; thi Lønningsfonden kan meget godt i nogle Aar oppebære Tienden in natura paa et enkelt Sted, indtil Yderne finde sig overtydede om, at det ogsaa for dem er hensigtsmæssigt at betale efter Capitelstart,